

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

UVOD

3

JAVNI RAZPISI

4

NIJZ: REZULTATI PRESKUSOV VSEBNOSTI SVINCA V
KRVI OTROK IZ ZGORNJE MEŽIŠKE DOLINE

9

V MEŽICI DO SEPTEMBRA SAMO ENA OKUŽBA
S KORONAVIRUSOM

12

VAROVANJE ŠOLARJEV NA NJIHOVIH POTEH IN
PREGLED DELA PP RAVNE NA KOROŠKEM

14

OŠ MEŽICA: NOVO ŠOLSKO LETO, NOVI IZZIVI

15

OŠ MEŽICA - VRTEC: NOVO, DRUGAČNO ŠOLSKO LETO
V VRTCU MEŽICA

16

OŠ MEŽICA: TEMA GEOPARKA KARAVANKE 2019/20
TLA POD NAŠIMI NOGAMI

18

PREDSTAVITEV SEKCIJE KEGLJANJE Z VRVICO
PRI DU MEŽICA

19

FRIDERIK ŠUŠEL (1925 - 2020)

21

ŠTALEKARJEV VRH

22

DOM NA PECI DOBIVA NOV SIJAJ

23

JULIANA TRAIL: PODVIG, KI TUDI ZA OTROKE
NI NOBEN BAV BAV

25

NK AKUMULATOR Z VISOKIMI AMBICIJAMI
V SEZONI 2020/21

28

USPOSABLJANJE POVERJENIKOV
CIVILNE ZAŠČITE

29

PRAVNI NASVET: PREŽIVLJANJE
OTROK PO SMRTI STARŠEV

30

CERKVENA URA NA ZVONIKU

21

ALOJZIJA NOVAK - MEŽIŠKA STOLETNICA

34

MEŽIČARJI OD TOD IN TAM;
DOC. DR. MITJA MORI

36

Beseda urednice

Spoštovani bralci in bralke, lepo pozdravljeni.

Pravkar (v času pisanja uvodnika) sta v cilj kolesarske dirke po Franciji prva prikolesarila Slovenca. Drugi, ki je imel namen biti prvi, in prvi, ki je s prvim mestom presenetil. Tako po športno sta nam spet dala vedeti, da nič ni gotovo. In zagotovo tudi vas s tirnic vsak dan znova mečejo podatki, pravila, navodila, ki nam življenje obračajo v smeri, za katere smo bili še nedavno gotovi, da so nemogoče. Medtem ko smo se na maske na določenih lokacijah že povsem navadili, nam ni jasno, da jih moramo po novem nadeti tudi na na novo zapovedanih. Kihamo samo še doma, tako iz srca, na polno. V družbi si ne drznemo zmotiti dušnega miru drugih in, priznajmo, tudi sami imamo raje, da se tistim ob nas rahlo izbulijo oči, ko to opravijo na tih (in nezdrav) način, ker če slišimo glasen »ačih«, je že sumljivo ... Namesto »na zdravje« tistih, ki so poleg kihajočega, največkrat slišimo njega samega opravičujoč: »Nimam korone.« Na oddih poleg ostale prtljage vzamemo še slabo vest, k zdravniku menda ne moremo, hudujemo se, ustvarjamo svoje teorije, virus zanemarjamo, ga povečujemo, se ga bojimo, nam zanj ni mar ... Kakšni čudni časi.

Narava pa se ne da. Osončila nam je poznopoletne plodove, tako da vrtovi zdaj, na jesen, buhtijo v izobilju zelenega, pa tudi rdečega in rumenega. Ob jutrih in na večer spušča megllice, za katerimi se skrivajo neštete možnosti. Kolesarske in pohodniške poti so polne svežega zraka, ki boža pljuča in čisti um. Od jabolk in grozdja se začenjajo polniti sodi. Prvi zamahi s čopičem jesenskega barvanja so že vidni ...

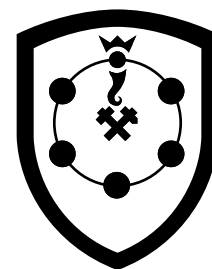
Tudi vi imate možnost živeti prvi ali drugi odstavek tega pisanja. Od tega, katerega boste izbrali, je odvisno vaše počutje.

Meni je vsekakor ljubša jesen.

Vse dobro.

Jerneja Vertačnik

Spoštovane občanke in občani,

čas hitro teče in že smo na pragu letošnje jeseni. Ob pogledu na pretekle mesece smo si prav gotovo enotni da je to pomlad in poletje, žal, najbolj zaznamovala pandemija virusa Covid-19. Do sedaj smo bili pri spopadanju s tem zahrbtnim virusom dokaj uspešni.

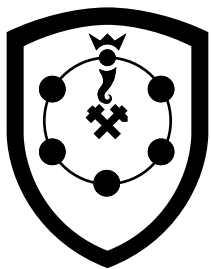
Za to smo zaslužni prav vsi. Vlada, ministrstva in zdravstvena stroka, pripadniki civilne zaščite in prostovoljci, številni zaposleni v zdravstvu in v domovih za starejše ter vsi drugi, ki ste ves čas opravljali svoje delo kljub nevarnosti okužbe, pri sebi ali svojih bližnjih. Vsi si zaslužite iskreno zahvalo in pohvalo. Na vaše delo in prispevek smo neizmerno ponosni. Želim si, da bi tako ravnali tudi v naprej ter da bomo virus čim prej dokončno premagali.

Kot rečeno smo bili v preteklih mesecih priča spremenjenemu načinu delovanja na večini področij našega življenja. Kljub omejitvi, da običajnih sej občinskega sveta ni bilo mogoče izvesti, delo članov občinskega sveta in občinske uprave ni zastalo. Sklicani sta bili dve dopisni seji občinskega sveta ter ena redna seja v mesecu juniju, ki smo jo izvedli na prilagojen način ob upoštevanju priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Na sejah sta bili poleg ostalih zadev sprejeti tudi dve dopolnili k letošnjemu proračunu, ki se nanašata na naložbe občine v tekočem letu. Podoba našega kraja in okolice se tako tudi letos spreminja na boljše.

Spoštovani, globoko sem prepričan, da občino soustvarjamo in spreminjamo ljudje s svojimi dejanji. Ne pozabimo, da je za narediti nekaj dobrega vedno pravi čas in da štejejo že majhna dejanja. Ni pravo vprašanje kaj želimo spremeniti, temveč kaj smo pripravljene narediti ali celo žrtvovati. Bodimo veseli, da smo zdravi in da lahko sledimo našim vrednotam. In če se bomo zavedali, da je naša sreča odvisna tudi od sreče sočloveka, potem lahko mirno zakorakamo v našo skupno prihodnost.

Spoštovane občanke in občani,
vse dobro Vam želim in ostanite zdravi.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

JAVNI RAZPISI

Na podlagi 14., 15., 16., in 18. člena Odloka o grbu, zastavi, občinskem prazniku in priznanjih v Občini Mežica (Uradni list RS, št. 47/98 in 75/12) Občina Mežica razpisuje

JAVNO ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ V OBČINI MEŽICA

Občina Mežica podeljuje naslednja priznanja:

- ZLATI GRB,
- ČASTNI OBČAN OBČINE MEŽICA.

Zlati grb Občine Mežica podeljuje občinski svet občine najzaslužnejšim občanom, samostojnim podjetnikom, pravnim osebam, društvom in organizacijam, ki s svojim delom znatno prispevajo k razvoju kraja. Zlati grb Občine Mežica podeljuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Za posebne zasluge lahko občina posameznikom, ki so s svojim delom in ustvarjalnostjo pomembno prispevali k ugledu kraja, podeli naziv »Častni občan Občine Mežica«. Naziv Častni občan lahko podeli tudi posameznikom, ki niso občani občine in so bili rojeni na območju občine, ali so določen čas živeli na območju občine, ali so svojim delovanjem in dosežki bistveno prispevali k ugledu kraja. Naziv »Častni občan Občine Mežica« podeli občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Kandidate za priznanje Zlati grb in Častni občan Občine Mežica lahko predlagajo: občani, klubi, društva, športne organizacije, podjetja, javni zavodi ...

Predlog mora poleg osnovnih podatkov o kandidatu vsebovati podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo. Predloge za podelitev priznanj v Občini Mežica pošljite v zaprti kuverti na naslov OBČINA MEŽICA, Trg svobode 1, Mežica s pripisom »Javno zbiranje predlogov za podelitev priznanj v Občini Mežica« do 1.10.2020.

Priznanja za leto 2020 bodo podeljena na prireditvi v počastitev občinskega praznika v decembru 2020.

Vse dodatne informacije so na voljo na Občini Mežica, telefon 02 82 79 356.

Občina Mežica

Na podlagi Pravilnika o podeljevanju plakete Občine Mežica na področju športa in priznanja športnika leta v Občini Mežica objavlja Občina Mežica

RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA

- PLAKETO ZA POSEBNE DOSEŽKE NA PODROČJU ŠPORTA
- PRIZNANJE – ŠPORTNIK LETA
- PRIZNANJE – PERSPEKTIVNI ŠPORTNIK

Kandidate lahko predlagajo klubi, društva, druge športne organizacije, podjetja, javni zavodi in občani občine Mežica.

Predlog mora poleg osnovnih podatkov o kandidatu vsebovati tudi podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo o doseženih rezultatih oz. delu. Predlogi se naj pošljejo oziroma dostavijo na naslov: Občina MEŽICA, Komisija za mlade in šport, Trg svobode 1, 2392 MEŽICA, s pripisom »Za priznanje na področju športa« Rok za oddajo predlogov je: 1.10.2020.

Vse dodatne informacije so na voljo na Občini Mežica, telefon 02 82 79 356.

Občina Mežica

Javni razpisi za sofinanciranje programov

Občina Mežica je na spletni strani občine in na lokalni CATV na podlagi pravilnikov objavila:

- javni razpis za zbiranje predlogov za **sofinanciranje programov s področja socialnega varstva**, ki jih bo občina sofinancirala iz občinskega proračuna v letu 2020,
- javni razpis za zbiranje predlogov za **sofinanciranje programov s področja kulture**, ki jih bo v letu 2020 Občina Mežica sofinancirala iz občinskega proračuna,
- javni razpis za zbiranje predlogov za **sofinanciranje dejavnosti na področju športa**, ki jih bo v letu 2020 Občina Mežica sofinancirala iz občinskega proračuna,
- javni razpis za **sofinanciranje mladinskih programov in projektov, programov za mlade ter sofinanciranje stroškov delovanja izvajalcev mladinskih programov** in projektov iz proračuna Občine Mežica v letu 2020 in
- javni razpis za **sofinanciranje programov in projektov s področja turizma**.

DRUŠTVOM S PODROČJA SOCIALNEGA VARSTVA:

Koroško društvo za boj proti raku	20,0 točk	399,93 €
Župnijska Karitas Mežica	55,2 točk	1.103,81 €
Društvo srčnih bolnikov – koronarni klub Mežiške doline	20,5 točk	409,93 €
Društvo invalidov Mežica	74,4 točk	1.487,75 €
Društvo diabetikov Mežiške doline	20,5 točk	409,93 €
SKUPAJ	190,6 točk	3.811,36 €
Društvo paraplegikov Koroške		45,92 €
Slovensko društvo za celiakijo		45,92 €
Ozara		45,92 €
Društvo Sožitje		45,92 €
Društvo projekt – Človek		45,92 €
Ustanova Mali vitez, fundacija za pomoč mladim ozdravljenim od raka		45,92 €
Društvo Altra odbor za novosti v duševnem zdravju		45,92 €
Združenje multiple skleroze		45,92 €
Društvo gluhih in naglušnih Koroške		45,92 €
Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen		45,92 €
Hospic		45,92 €
DU Mežica – skupina Lipa in Harmonija, Projekt starejši za stare		137,76 €
Društvo ledvičnih bolnikov Slovenj Gradec		45,92 €
Društvo invalidov Mežiške doline		45,92 €
Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor		45,92 €
SKUPAJ		780,64 €

Komisija za oceno ponudb s področja sociale je ponudnikom razdelila 4.592,00 €, in sicer 3.811,36 € na podlagi predloženega točkovanja. Vrednost točke je 19,99664 € in 780,64 € kot pavšal. Pavšal se dodeli društvom, ki ne izpolnjujejo pogojev iz 5. člena Pravilnika o postopku za izbiro in merilih za sofinanciranje programov s področja socialnega varstva v občini Mežica (Uradni list RS, št. 25/08 in 12/20) v celoti, in sicer ne izpolnjujejo pogoja iz četrte alineje, ki določa, da morajo društva organizirati vsaj eno prireditev na leto v občini Mežica. DU Mežica – skupina Lipa in Harmonija, Projekt starejši za stare se dodeli pavšal za tri omenjene skupine.

DRUŠTVOM S PODROČJA KULTURE:

Kulturno društvo pihalni orkester Rudnika Mežica	10.800 točk	8.178,44 €
Pevska skupina Gorna Mežica pri DU Mežica	1.750 točk	1.325,21 €
Društvo upokojencev Mežica – MPZ Viharniki	1.750 točk	1.325,21 €
Lovski oktet lovske družine Peca Mežica	1.350 točk	1.022,31 €
Kulturno društvo MPZ Mežiški knapi	3.150 točk	2.385,38 €
Društvo klekljaric Koroške	1.100 točk	832,99 €
Združenje Ruda	1.400 točk	1.060,17 €
Kulturno društvo mešani pevski zbor Rožnik	1.920 točk	1.453,95 €
Folklorno društvo Pušlc Mežica	2.200 točk	1.665,98 €
Kulturno pevsko društvo Sv. Jakob	1.100 točk	832,99 €
Društvo literarno gledališče Treska Mežica	810 točk	613,38 €
SKUPAJ	27.330 točk	20.696,00 €

Komisija za oceno ponudb s področja kulture je ponudnikom razdelila 21.856,00 €, in sicer: 20.696,00 € na podlagi predloženega točkovanja, 1.160,00 € pa kot pavšal. Vrednost 1 (ene) točke je 0,757263 €.

Komisija za oceno ponudb s področja kulture je ugotovila, da razpisnim pogojem popolnoma ne ustrezajo prijave naslednjih društev:

OŠ Mežica – Tim za kulturo, Društvo invalidov Mežica, Kulturno društvo ŠOK TEATER MEŽICA, Kulturno društvo Mežiški frajtonarji in Kulturno društvo literatov Mežiške doline, vendar pa v ponudbi izkazujejo kvaliteten in strokovno dovršen program, ki nagovarja širše občinstvo, zato jim na podlagi 15. točke pravilnika (posebni kriteriji) podeljuje pavšal in sicer:

- *OŠ Mežica – Tim za kulturo: 130,00 €, za dramske vložke, skeče, igre, s katerimi sodelujejo z drugimi društvi v Mežici,*
- *Društvo invalidov Mežica: 130,00 € za razstavo ročnih del,*
- *Kulturno društvo ŠOK TEATER MEŽICA: 450,00 € za promocijo premiere,*
- *Kulturno društvo Mežiški frajtonarji: 350,00 € za aktivno sodelovanje na številnih prireditvah v občini,*
- *Kulturno društvo literatov Mežiške doline: 100,00 € za izdajo in predstavitev publikacije.*

Kulturno društvo ŠOK TEATER MEŽICA je v zadnjih dveh letih že prejelo sredstva za premiero, ki še ni bila predstavljena javnosti, zato komisija meni, da so sredstva za izvedbo programa, ki je bil naveden v letošnji ponudbi, že pridobili v letu 2018 in 2019, kljub temu pa se je komisija odločila, da za promocijo premiere v letu 2020 podeli pavšal v višini 450,00 €.

DRUŠTVOM S PODROČJA ŠPORTA:

ŠPORTNI PROGRAMI:

PROSTOČASNA ŠPORTNA VZGOJA OTROK IN MLADINE

Osnovna šola Mežica	6 programov	1.489,09 €
Društvo za šport in rekreacijo – splošna vadba	2 programa	496,37 €
Tenis klub Mežica	1 program	248,18 €
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka ženska	1 program	248,18 €
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	1 program	248,18 €
SKUPAJ	11 programov	2.730,00 €

Vrednost 1 (enega) programa je 248,18 €.

KAKOVOSTNI ŠPORT

Nogometni klub Akumulator	10.337,94 €
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka ženska	7.235,90 €
Društvo za šport in rekreacijo Mežica – odbojka moška	4.783,05 €
Karate klub Mežica	3.686,94 €
Kriket klub Mežica	1.390,18 €
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	1.834,37 €
Društvo za šport in rekreacijo – odbojka na mivki	1.931,62 €
SKUPAJ	31.200,00 €

ŠPORTNA REKREACIJA

Društvo upokojencev Mežica (kegljanje, balinanje in kegljanje na vrvici)	1.002,86 €
Strelsko društvo Tone Okrogar – Nestl	668,57 €
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	334,29 €
Društvo za šport in rekreacijo – NT	334,29 €
SKUPAJ	2.340,00 €

ŠPORTNE PRIREDITVE IN PROMOCIJA ŠPORTA**DRUGE ŠPORTNE PRIREDITVE**

Tenis klub Mežica	157,12 €
Tekaški klub GRČA Mežica	392,81 €
Društvo upokojencev Mežica (Koroška liga rusko kegljanje, Koroška liga balinanje, balinanje in Gutanov memorial)	314,24 €
Društvo za šport in rekreacijo – smučarski klub	157,12 €
Strelsko društvo Tone Okrogar - Nestl	117,84 €
Društvo za šport in rekreacijo – odbojka na mivki	157,12 €
Društvo invalidov Mežica	471,37 €
Karate klub Mežica	549,93 €
Disk golf klub Mežica	412,45 €
SKUPAJ	2.730,00 €

DRUŠTVOM S PODROČJA MLADINSKIH PROGRAMOV

Kulturno društvo pihalni orkester Rudnika Mežica	44 točk	688,96 €
Planinsko društvo Mežica	64 točk	1.221,35 €
IKDM Perkmandelci	81 točk	4.889,69 €
SKUPAJ	189 točk	6.800,00 €

Komisija je 6.800,00 € za programe otrok in mladih do 15 let razdelila ponudnikom na podlagi predloženega točkovanja. Vrednost 1 (ene) točke 0,86 €.

Komisija 1.700 € za programe mladih od 15 do 26 let ni podelila, ker ni bilo nobene ponudbe, ki bi ustrezala razpisnim pogojem.

DRUŠTVOM S PODROČJA TURIZMA

Turistično društvo Mežica	2.250 točk	1.922,91 €
Planinsko društvo Mežica	1.440 točk	1.230,67 €
Športno društvo Movžnar	630 točk	538,42 €
SKUPAJ	4.320 točk	3.692,00 €

Vrednost 1 (ene) točke je 0,854629 €.

Jana Horvat Tomaž,
Služba za gospodarstvo

Olga Vršič
Služba za družbene dejavnosti

Rezultati preskusov vsebnosti svinca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ), območni enoti Ravne na Koroškem, sodelujemo v Programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini. Poleg ostalih nalog vsako leto izvedemo tudi preskušanje vsebnosti svinca v krvi otrok. V letu 2020 smo na odvzem vzorcev krvi povabili tri leta stare otroke iz občin Črna na Koroškem in Mežica. Z odzivom in rezultati smo lahko zadovoljni. Zbrali smo 106 vzorcev krvi (73% kandidatov). Glede na kriterije je bilo v obdelavo podatkov zajetih 100 rezultatov. Ciljna vrednost programa je bila presežena pri 4 otrocih (4%).

V mesecu juniju smo na NIJZ OE Ravne izvedli odvzem vzorcev krvi triletnikom iz Zgornje Mežiške doline. Od 146 vabljenih kandidatov se je odvzema udeležilo 106 otrok. Vzorci krvi so bili odvzeti v laboratorijih ZD Ravne v Mežici, Črni in Ravnah na Koroškem. Laboratorijske analize na vsebnost svinca v krvi so bile izvedene na Kliničnem inštitutu za klinično kemijo in biokemijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Pri obdelavi podatkov smo zaradi kriterija starosti oz. kraja bivanja otroka izločili 6 rezultatov.

V analize je bilo tako vključenih 100 triletnikov iz Zgornje Mežiške doline, med temi so imeli 4 otroci vrednost svinca v krvi 100

mikrogramov oz. več na liter krvi. Štiri odstotni delež ustreza ciljni vrednosti programa do leta 2022. Vrednosti nižje od 50 mikrogramov svinca na liter krvi je imelo 80 otrok, kar pomeni najvišji delež od začetka izvajanja programa.

Zdravnica Neda Hudopisk, predstojnica NIJZ OE Ravne je povedala: »Veseli nas, da smo v teh epidemijskih časih uspeli izpeljati vzorčenje krvi otrok na vsebnost svinca. Ugotovljene vrednosti svinca v krvi otrok so bile v povprečju nižje kot v prejšnjih letih. Najbrž je to tudi odraz posebnih razmer v času pred vzorčenjem, ko je bilo veliko poudarka na ostajanju doma oz. na higieni. Dosledno upoštevanje higiene se pozitivno

odraža na različnih področjih.«

Primerjava rezultatov glede na občino bivanja in glede na spol so pokazali višje vrednosti pri otrocih iz občine Črna na Koroškem in pri dečkih. Že več let izpostavljamo onesnažen prah kot pomemben vir izpostavljenosti otrok svincu ter poudarjamo, da suho pometanje ni primeren način čiščenja površin, saj se prah dviguje in raznaša v bivalno okolje otrok. Tudi letos pa iz anket lahko razberemo, da v slabih 30 % gospodinjstev še vedno pometajo z navadno metlo, pri otrocih iz teh gospodinjstev pa opažamo višje vrednosti svinca v krvi. Zato še enkrat poudarjamo, da je onesnažen prah otrokom nevaren,

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

da suho pometanje ni primeren način čiščenja in je veliko boljše prašne površine mokro brisati ali posesati s kakovostnim sesalnikom s HEPA oz. vodnim filtrom.

Že drugo leto zapored opažamo, da smo zastavljenemu cilju (manj kot 5% otrok z vrednostjo svinca v krvi 100 in več $\mu\text{g/l}$) precej blizu in da je dosegljiv, če poskrbimo za dosledno preprečevanje izpostavljenosti otrok onesnaženemu prahu.

Vsebnosti svinca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline v letu 2020

Izmerjene vsebnosti svinca v krvi otrok iz Zgornje Mežiške doline v letu 2020 so bile od 11 do 209 $\mu\text{g/l}$. Povprečna koncentracija svinca v krvi je bila 37,9 $\mu\text{g/l}$, geometrična srednja vrednost je bila 31,9 $\mu\text{g/l}$, mediana pa 28 $\mu\text{g/l}$. Visoke vrednosti (100 $\mu\text{g/l}$ in več) so imeli 4 otroci (4 %), nizke vrednosti (pod 50 $\mu\text{g/l}$) pa 80 otrok (80 %). Izmerjene

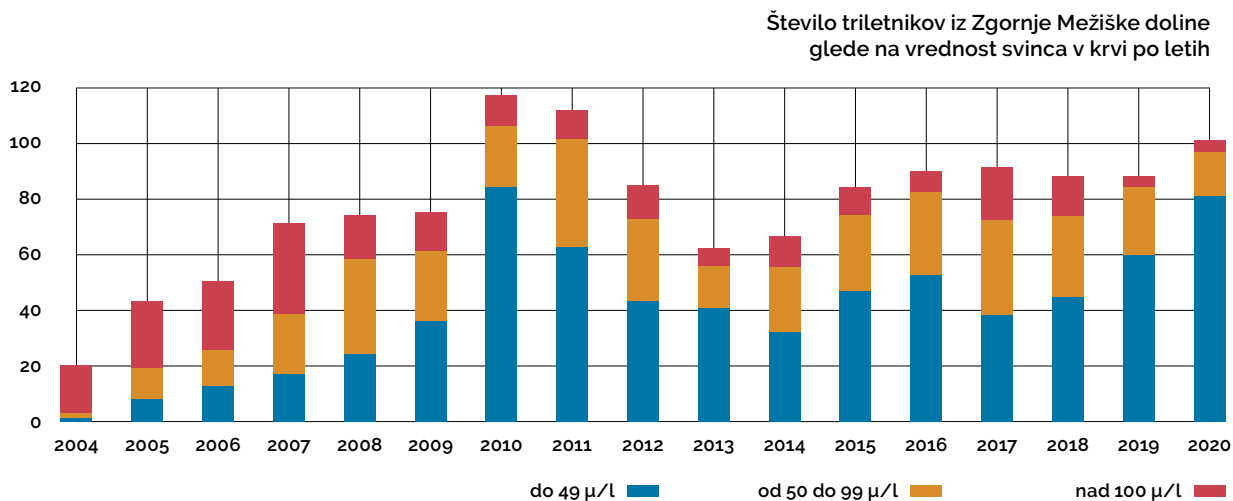
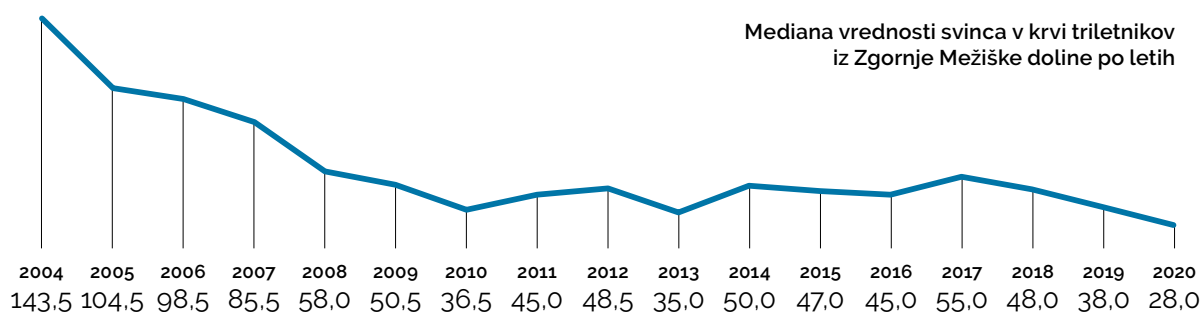
vrednosti so bile, v primerjavi s predhodnimi leti, nizke.

V analizo je bilo vključenih 51 rezultatov testiranja krvi deklic in 49 rezultatov testiranja krvi fantov. Srednje vrednosti za vsebnost svinca v krvi so bile višje pri fantih. Primerjava, glede na občino bivanja, kaže v letu 2020 nekoliko višje povprečne vrednosti (aritmetična sredina, geometrična sredina in mediana) za otroke iz občine Črna na Koroškem.

Tabeli prikazujeta povprečne vrednosti svinca v krvi triletnih otrok iz Zgornje Mežiške doline v letu 2020 (število, mediana, geometrična sredina, aritmetična sredina) glede na spol oz. občino bivanja.

SPOL	N	Mediana	Geometrična sredina	Povprečje
Ženski	51	26,0	28,87	35,02
Moški	49	33,5	35,50	41,04
SKUPAJ	100	28,0	31,88	37,91

OBČINA	N	Mediana	Geometrična sredina	Aritmetična sredina
Mežica	57	27,0	27,94	32,32
Črna na Koroškem	43	34,0	37,97	45,33

Primerjava s preteklimi leti

Povprečne vrednosti svınca v krvi triletnih otrok iz Zgornje Mežiške doline so bile v letu 2020 nižje kot v letih pred tem. Delež otrok z visoko vsebnostjo svınca v krvi (100 µg/l in več) je bil v zadnjih dveh letih najnižji od začetka izvajanja meritev. Primerjava mediane vrednosti svınca v krvi triletnikov in števila triletnikov iz Zgornje Mežiške doline, glede na vrednost svınca v krvi od začetka merjenja, so prikazane na spodnjih grafih.

V Mežici do septembra samo ena okužba s koronavirusom

Od letošnjega marca do 10. septembra je v Mežici potrjena samo ena okužba z novim koronavirusom, kar pomeni najboljšo epidemiološko sliko med koroškimi občinami. Nacionalni inštitut poziva vse občane k upoštevanju priporočil za omejitev širjenja virusa.

Epidemija koronavirusa je obrnila naše življenje na glavo, od marca letos se še vedno na nek način privajamo na novo realnost – karseda normalno življenje z virusom. Globalna zdravstvena kriza je zajela praktično vsako mesto, občino in vas, tudi Mežica ni izjema.

V Mežici najboljša epidemiološka slika na Koroškem

Imamo pa v Mežici, v primerjavi s sosednjimi in drugimi občinami na Koroškem, precej ugodno epidemiološko sliko, od marca pa do 10. septembra beležimo samo eno okužbo z novim

koronavirusom. V sosednji občini Črni na Koroškem so v enakem obdobju zabeležili sedem okužb, na Prevaljah deset, na Ravnah na Koroškem pa kar 26. Tudi statistično gledano smo v Mežici z eno okužbo najbolj »varna« občina na Koroškem, saj ta okužba predstavlja 0,028 odstotkov prebivalcev.

Uporaba nemedicinske obrazne maske je priporočljiva:

- za osebe s simptomi ali znaki covid-19 (slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, izguba vonja ali okusa, bolečine v žrelu),
- za osebe, ki negujejo bolnika s sumom na covid-19 ali s potrjenim covid-19 (v tem primeru priporočamo uporabo zaščitne maske),
- za osebe, ki negujejo osebo z rizičnimi dejavniki za težji potek covid-19, ki ni iz istega gospodinjstva,
- za osebe, ki se zadržujejo v zdravstveni ustanovi,
- za osebe, ki uporabljajo javni prevoz,
- za osebe, ki se zadržujejo v zaprtem prostoru, v katerem se zadržujejo ljudje iz različnih gospodinjstev in ni mogoče vzdrževati medosebne razdalje najmanj 1,5 metra

NIJZ POZIVA K UPOŠTEVANJU PRIPOROČIL

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok. Roke vedno smatramo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju. Z onesnaženimi rokami prenašamo povzročitelje okužbe nase in na druge osebe ter predmete, ki se jih dotikamo, na primer kljuke, ročaji, držaji, delovni pripomočki, denar, in podobno.

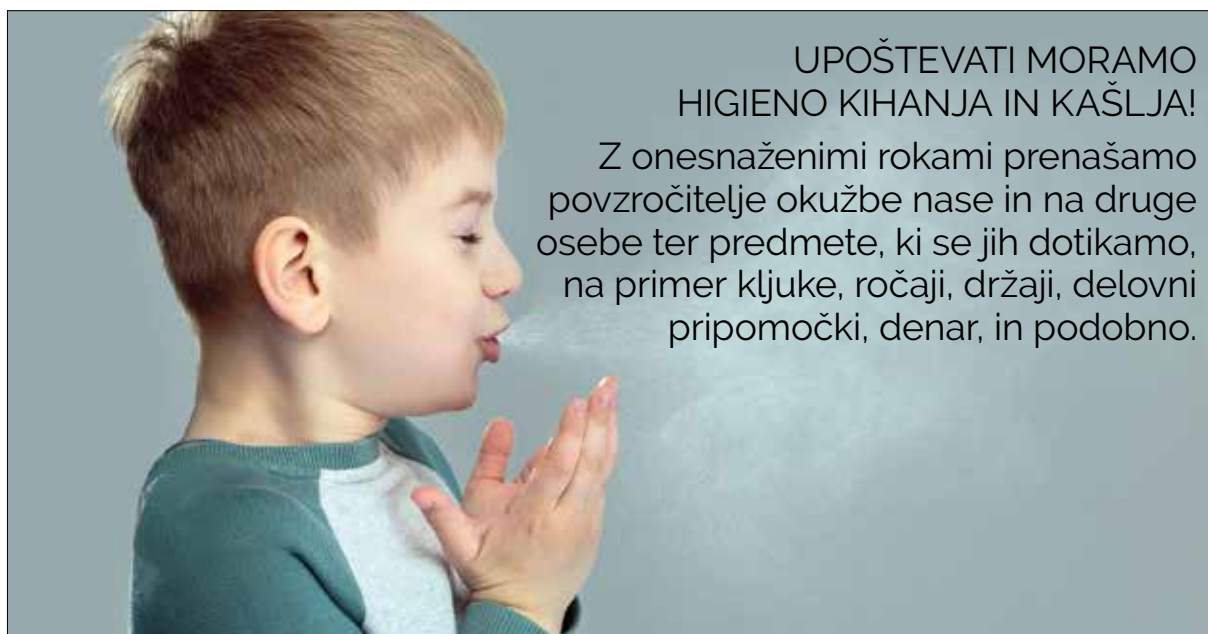
Skrbno moramo upoštevati tudi higieno kihanja in kašlja, opozarja Nacionalni inštitut za javno zdravje. »Preden zakašljamo/kihnemo, si pokrijemo usta in nos s

papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnemo v zgornji del rokava. Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo,« sporočajo. Če zbolimo z znaki akutne okužbe dihal, kot je denimo nahod, kašelj, bolečine v žrelu, povišana telesna temperatura in bolečine v mišicah, ostanemo doma in omejimo stike z ostalimi ljudmi ter upoštevamo zgoraj našete higijske ukrepe.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik. Popolne varnosti ni.

Jon Petek

Opomba uredništva: Do zaključka redakcije se je skupno število okuženih povzpelo na 6.

UPOŠTEVATI MORAMO HIGIENO KIHANJA IN KAŠLJA!

Z onesnaženimi rokami prenašamo povzročitelje okužbe nase in na druge osebe ter predmete, ki se jih dotikamo, na primer kljuke, ročaji, držaji, delovni pripomočki, denar, in podobno.

Varovanje šolarjev na njihovih poteh in pregled dela PP Ravne na Koroškem

V torek, 1.9.2020, se je za otroke osnovnih šol v Sloveniji pričelo novo šolsko leto. V Mežici je ta dan v šolo vstopilo 283 otrok, od tega je 25 otrok, za katere je bil ta dan še posebej pomemben, saj so postali generacija prvošolcev šolskega leta 2020/21.

Kot vsako leto doslej smo policisti PP Ravne na Koroškem tudi tokrat v prvih dveh tednih septembra skrbeli za varnost otrok v prometu pri prihajanju v šolo in odhajanju iz nje.

Da smo policisti zagotovili varnost otrok v prometu, je prav tako potrebno omeniti, člane prostovoljnega Gasilskega društva Mežica in člana Društva šoferjev in avtomehanic Ravne na Koroškem, ki vsako leto nesebično priskočijo na pomoč pri varovanju otrok. Valentin Oderlap, Jožef Oprešnik, Jožica Zorman, Matevž Žlebnik in Jakob Naveršnik že vrsto let skrbijo za varnost otrok in so nenadomestljiv člen pri varovanju.

Z veseljem lahko objavimo, da na območju Mežice in prav tako na območju celotne policijske postaje Ravne na Koroškem v tem obdobju nismo obravnavali prometne

nesreče z udeležbo otrok – pešcev.

Želja nas vseh, tako policistov kot prostovoljcev, pa je, da bi vozniki, tudi po zaključku poostrenega varovanja šolskih otrok bili v prometu strpni in še posebej pozorni pri vožnji mimo šole in vrtca, ki sta v Mežici tik ob glavni cesti, kjer je še posebej gost tovorni promet.

V nadaljevanju vam posredujemo nekaj statističnih podatkov, pregleda dela policijske postaje Ravne na Koroškem, ki se nanašajo na problematiko na območju naselja Mežica v obdobju od januarja 2020 do septembra 2020.

Na področju odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj smo na območju Mežice obravnavali 19 kaznivih dejanj (leta 2019 - enajst). Od tega so najbolj izstopajoča kriminalna dejanja 4 kazniva

dejanja velike tatvine (vlomi v različne objekte), dve kaznivi dejanji tatvine, povzročitev splošne nevarnosti – požar, kaznivo dejanje grožnje ter kaznivo dejanje vdora v poslovno informacijski sistem podjetja.

Na področju kršitev javnega reda in miru smo obravnavali 37 dogodkov (leta 2019 šestnajst dogodkov), od tega je 20 zadev, ki se nanašajo na Zakon o varstvu javnega reda in miru, 12 zadev, ki se nanašajo na Zakon o nalezljivih boleznih in po en dogodek, ki se nanaša na določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju, Zakonu o gozdovih, Zakonu o omejevanju porabe alkohola, Zakonu o zaščiti živali in Zakonu o osebni izkaznici.

Na področju prometa lahko zatrdimo, da je območje Mežice najvarnejši policijski okoliš, ki ga pokriva policijska postaja Ravne na Koroškem.

Na območju Mežice smo v zgoraj navedenem obdobju obravnavali štiri prometne nesreče (leta 2019 – deset), v katerih so tri osebe dobile lažje telesne poškodbe.

Smo pa na območju policijskega okoliša Mežica obravnavali 8 voznikov, ki so bili kot udeleženci v prometu pod vplivoma alkohola, kar pa ni zanemarljiva številka.

Glede statističnih podatkov je razvidno, da je policijski okoliš Mežica dokaj varen. K izboljšavi rezultatov na vseh področjih, ki jih obravnava policija, pa poleg večje prisotnosti policije na območju Mežice največ pripomorejo občani sami s svojim samozaščitnim ravnanjem – varovanjem svojega premoženja.

V prometu pa se moramo vsi zavedati, da lahko boljše rezultate dosežemo z doslednim upoštevanjem cestno prometnih pravil, kjer je še posebej potrebno poudariti, da je v prometu vsak dan večje število pešcev, kolesarjev in drugih udeležencev z različnimi prevoznimi sredstvi (moped, skiro ...), kateri so najranljivejša skupina prome-

ta in ki so velikokrat s strani voznikov motornih vozil spregledani in ogroženi.

S skupnimi močmi nam bo uspelo obdržati oz. izboljšati rezultat, ki že sedaj kaže, da se občani Mežice v svojem okolju lahko počutite varno.

Sašo Hovnik,
višji policist I

NOVO ŠOLSKO LETO, NOVI IZZIVI

Letošnje šolsko leto je v OŠ Mežica vstopilo 280 učencev, od tega 24 prvošolčkov. Šolsko leto smo začeli zelo optimistično, kljub razmeram, ki trenutno vladajo v svetu.

Veseli nas, da so vsi učenci 1. septembra lahko normalno začeli šolanje. Zaradi pandemije koronavirusa, zaradi navodil in (seveda) družbene odgovornosti pa smo na šoli sprejeli Higienski načrt za zmanjševanje možnosti prenosa nalezljivih

bolezni v času Covid-19, s katerimi sledimo smernicam, ki jih priporoča Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Dodatni ukrepi, ki smo jih sprejeli, med drugim narokujejo, da učenci enega oddelka ostajajo v matič-

nih učilnicah, izjemoma se združujejo le pri dopolnilnem in dodatnem pouku, pri izbirnih predmetih ter v oddelkih podaljšanega bivanja. Za učence od 5. do 9. razreda je predpisana uporaba maske v skupnih prostorih (hodniki, toaleta,

jedilnica ...), med samim poukom pa maske niso obvezne. Enako velja za učitelje ter druge zaposlene na šoli. Zagotavljamo dodatno razkuževanje in zračenje učilnic ter drugih šolskih prostorov. Sprejeli smo dodatna pravila pri razdeljevanju šolske prehrane in režima v šolski jedilnici. Omejili smo tudi vstop staršev in drugih »zunanjih« oseb v šolske prostore. Vedno znova apeliramo na starše, da v šolo prihajajo samo zdravi otroci.

Kljub vsem predpisom in ukrepom, ki se jih načeloma vsi dosledno držimo, pa si prizadevamo za spodbujanje sproščenosti ter dobrega počutja v šoli in čim bolj normalnega poteka pouka. Zavedamo se pomena duševnega zdravja otrok in si želimo v največji meri zmanjšati število stisk, ki jih prinaša pretirana zaskrbljenost ali panika. Želimo, da bi naši učenci razvili občutek odgovornosti do lastnega

zdravja in zdravja vrstnikov, hkrati pa bi ohranili otroško brezskrbnost ter imeli možnost normalnega socialnega razvoja. V prvi vrsti je naš cilj, da šolo zapustijo zdravi, hkrati pa tudi osebnostno močni in zadovoljni posamezniki, ki si bodo z znanjem in vrednotami, pridobljenimi v osnovni šoli, lahko ustvarjali lepo in kvalitetno življenje.

Barbara Prevorčič,
pomočnica ravnatelja

NOVO, DRUGAČNO ŠOLSKO LETO V VRTCU MEŽICA

NOVO ŠOLSKO LETO NAM PRINAŠA NOVE ZGODBE, IZZIVE TER NAM PONUJA NOVA DOŽIVETJA IN CILJE. VANJ SMO VSTOPILI SMELO IN S PRIČAKOVANJI TER VELIKO ŽELJO, DA OSTANEMO ZDRAVI. ČE SO BILE V PRETEKLIH LETIH NAŠE MISLI USMERJENE V NAČRTOVANE DEJAVNOSTI IN PROJEKTE, S ČIM IN KAKO BOMO OTROKOM OBOGATILE TER POLEPŠALE DNI, PA SMO V LETOŠNJEM LETU TEMU NAČRTOVANJU DODALE ŠE ENO DIMENZIJO, KAKO VARNO IN ODGOVORNO IZVAJATI PROCES VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA TER OSTATI ZDRAV.

Za kar nekaj otrok in njihove starše je bil 1. 9. 2020 še prav poseben dan, saj so na ta dan prvič prestopili prag našega vrtca. Zaradi virusa, ki nam je vsem malce spremenil način življenja in mišljenja, je bil tudi ta dan drugačen od vseh prejšnjih prvih šolskih dni. Ker si želimo, da vsi ostanemo zdravi, roditeljskih sestankov pred začetkom šolskega leta nismo imeli. Na uvodnih sestankih pa smo se spoznali s starši novincev, saj smo razmeram primerno prilagodili tudi način uvajanja. Letos starši pri uvajanju niso prisotni v igralnici, ampak so otroci prisotni krajši čas, s časovnim zamikom in prilagojeno vsakemu

posameznemu otroku. Strokovne delavke se trudijo, da se jim s prepevanjem, cartljanjem, igro, bibarijami ... čim bolj približajo, da čim prej sprejmejo tako novo okolje kot njih. Vsem nam je to izziv, po prvih dnevih pa smo prijetno presenečene, saj so nekateri otroci že po nekaj dneh v vrtcu tudi zaspali, jedli in se poigrali, drugi pa potrebujejo še nekaj časa. Pri vsem tem ima pozitivna naravnost staršev in zaupanje v delo strokovnih delavk zelo pomembno (najpomembnejšo) vlogo. Le tako lahko skupaj, z roko v roki, omogočimo otrokom, da bodo sprejeli vrtec kot okolje, kjer se počutijo varno, sprejeto in zaželeno.

Naše delo se v večini segmentov bistveno ne razlikuje od dela pred pojavom virusa. Sedaj so naše igralnice polne in po vrtcu se sliši veselo »čebljanje«, prepevanje, smeh, pa tudi še kakšna solzica spolzi po licu. Najpomembnejši nam je otrok, njegovo zdravje, počutje, razvoj in napredek. Trudimo se zadovoljiti njihove potrebe in jim ponuditi izzive za optimalen razvoj. Veliko se cartljamo, pojemo, plešemo, brišemo solzice, se skupaj veselimo in smejimo. Vzamemo si čas eden za drugega in se poslušamo, igramo ter veliko giblujemo na svežem zraku: v gozdu, na travnikih ter »naših« poteh. Igramo se na dvorišču z rekviziti, v peskovniku in na igralih, ki jih razkužujemo.

Praznujemo rojstne dneve, tako kot že nekaj let, brez prinašanja hrane ali daril. Ta dan je otrokov poseben dan in mu ga polepšamo z dejavnostmi, ki so mu všeč. V skupini starejših otrok jih skupaj s strokovnimi delavkami tudi sami načrtujejo.

Če smo se v preteklosti radi družili in izvajali skupne dejavnosti, se letos oddelki med

seboj, razen v času dežurstva, ne združujejo. Posebno pozornost pa namenjamo higieni, temeljitemu umivanju rok, razkuževanju stičnih točk (kljuke, stikala, odlagalne površine, klopi ...), čiščenju in razkuževanju prostorov, zračenju, razkuževanju igrač ter socialni distanci za zaščito vseh nas.

Naše osnovno vodilo je **ODGOVORNO VEDEDNJE** do otrok, nas in Vas. Pred vstopom v vrtec je obvezno razkuževanje rok ter uporaba maske in vzdrževanje socialne distance. Odgovorno vedenje pomeni tudi to, **DA V VRTEC STARŠI PRIPELJEJO LE ZDRAVEGA OTROKA** in da otrok v primeru, da so bili v stiku z osebo, ki kaže znake okužbe, ostane doma!

Spremembe so stalnica v našem življenju, mi pa se odločamo, ali bomo nad njimi tarnali, se jezili ali pa jih bomo sprejeli kot izziv ter z njimi odkrivali nove poti s prepričanjem, da nas na koncu čaka nekaj več modrosti in spoznanj.

Romana Šepul, mag.
pomočnica ravnateljja v vrtcu pri OŠ Mežica.

Tema Geoparka Karavanke 2019/20

Bili smo občudovalci, raziskovalci, ustvarjalci...

TLA POD NAŠIMI NOGAMI

Korak naprej. Korak levo. Korak desno. Tišina. Pogled navzgor, pogled navzdol. Pred mano je ogromna skala. Pot nadaljujem po desni strani. Listje šelesti, ptički žvrgole. Pod nogami se lomijo veje. Drobna bitja želijo pobegniti izpod mojih stopal. Opazim raznoliko kamenje, zanimiv štor, skrivališče ... Ustavim se. Prisluhnem naravi. Opazujem.

V ČASU ŠOLANJA
NA DALJAVO SMO
REALIZIRALI TUDI
GEOPROJEKTNI DAN
„TLA POD NAŠIMI
NOGAMI“.

Namen programa in delavnic
je, da otroci spoznajo
geološko zgradbo svoje

pokrajine, da raziskujejo,
so aktivni, vedoželjni in
ustvarjalni.

S power point
predstavitvijo so učenci
uvodoma spoznali Franza
in Marico (to sta junaka
Geoparka), ki sta jih vodila
in spremljala skozi različne
naloge.

Pogledali so si posnetek
Geopark Karavanke – 2. del,
raziskali nekatere spletne
strani, se preizkusili v igrah in
kvizih in bili aktivni na terenu.
Izbirali so lahko med devetimi
dejavnostmi:

- ustvari bivak ali bunker za gozdne škrate
- naredi svoj motiv s pomočjo vej, listja, maha, iglic,

- kamenčkov ...
- naredi sliko velikanko v svoji naravni velikosti
- deje za prosti čas
- naredi sam kalilnik
- raziskovalna naloga glej ga fizičček

- osnovni vozli (prikaz preko videa)
- s svinčnikom na sprehod
- pohod na Volinjak.

Učenci so se na naloge odlično odzvali. Uživali so na tere-

nu, bili raziskovalci, ustvarjalci in občudovalci. Bilo je poučno, zabavno in nič mučno!

Polonca Bivšek,
koordinatorka
geoprojektne dne

PREDSTAVITEV SEKCIJE KEGLJANJE Z VRVICO PRI DU MEŽICA

KEGLJANJE NA VRVICI ALI PO DOMAČE RUSKO KEGLJANJE JE BILO PRILJUBLJENO ŽE PRED MNOGIMI LETI. TAKRAT LE MALO KATERA GOSTILNA NI IMELA IGRIŠČA ZA TOVRSTNO REKREACIJO IN ZABAVO. TAKO DA, ČE SE GOSTJE SLUČAJNO NISO MOGLI DOGOVORITI ZA ŠANKOM, SO ODŠLI VEN IN SE POMERILI V PODIRANJU KEGLJEV. PONEKOD SO SE SPORI IN RAZNA NESOGLASJA REŠEVALI NA BOLJ ZABAVEN NAČIN.

Počasi pa je ta rekreacija za dolga leta zamrla in je ostala v senci drugih rekreativnih športov.

Na začetku leta 2000 so člani Društva upokojencev Mežica za garažami ob domu Društva upokojencev uredili poligon za Rusko kegljanje. Zanimanje go-

stov in članov za to zabavo je bilo veliko. Skoraj ni bilo dneva, da nebi odmevalo padanje kegljev, ki pa seveda ni bilo tako glasno, da bi bilo lahko moteče. Ob druženju se je tudi velikokrat omenjala možnost ustanovitve kluba v okviru DU. Tako bi poleg zabave in druženja vnesli tudi malo

resnosti, da bi klub deloval tako, kot pač delujejo različni klubi povsod drugod.

S pomočjo DU Mežica smo leta 2004 ustanovili klub, ki smo ga poimenovali STORŽEK in deluje še danes, pa upam, da bo deloval še dolgo v prihodnosti. Ker pa se je tovrstna rekreacija na Koro-

škem šele počasi uveljavljala, smo se obrnili na štajerski konec naše dežele, kjer pa je bilo kegljanje na vrvici že dolgo prisotno in uveljavljeno. Tako smo se povezali s Šoštanjem, Topolšico, z Zavodnjem in nekajkrat tudi s Pesjem iz Velenja. Pri tem športu gre bolj za druženje in zabavo, na ta način smo spoznali veliko novih prijateljev in doživeli veliko lepih nepozabnih trenutkov.

Nekaj turnirjev smo tudi sami organizirali, večinoma so bili zelo dobro obiskani s strani tekmovalcev iz drugih krajev.

Od leta 2004 vsako leto organiziramo tudi turnir poimenovan Gutanov memorial, ki pa je posvečen vsem našim preminulim članom. Že pred nekaj leti smo ga uvrstili tudi med prireditve v sklopu Mežiškega poletja.

Počasi pa se je rusko kegljanje razširilo oz. zaživelo tudi na Koroškem. Zaradi vse večjega števila članov smo začeli razmišljati o novem igrišču, saj staro ni bilo več uporabno zaradi pravil in

predpisov, ki veljajo za tovrstno rekreacijo.

Tako smo se odločili, da zgradimo igrišče ob že obstoječem balinišču, kar sploh ni bila slaba ideja, saj so nam na pomoč priskočili balinarji, za kar se jim zahvaljujemo.

Nekaj časa smo imeli eno samo igrišče, ki pa je bilo zaradi števila članov prezasedeno. Razmišljali smo o možnosti širitve. Zamisel je bila dobra ampak težko izvedljiva, glede na to, da se vse začne in konča pri finančnih sredstvih. Do teh pa vemo, da nikoli ni lahko priti. Vendar pa nam je na koncu s pomočjo donatorjev, občine in posameznikov vendarle nekako uspelo zgraditi objekt, na katerega smo vsi od prvega do zadnjega zelo ponosni. Zato se na tem mestu še enkrat zahvaljujemo vsem, ki so nam tako ali drugače pomagali, da smo zgradili ta objekt, ki nam ga zavidajo po celi Mežiški dolini.

Zadnja leta pa ta rekreacija ni več samo druženje in zabava, ampak je pridobila tudi

tekmovalni navdih, ki tekmovalce še bol vzpodbuja.

Ker je bilo nekaj časa nazaj na Koroškem bolj malo tekmovalnj, smo obiskovali turnirje po Štajerski. Pred štirimi leti se je zanimanje za rusko kegljanje bliskovito razširilo tudi na Koroškem, zato smo ustanovili Koroško ligo, v kateri sodelujejo ekipe iz vse Mežiške doline oz. vse Koroške: Vuzenica, Mislinja, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem, Prevalje in Črna, Mežica.

Glede na to, da že toliko časa igramo, lahko rečem, da razen zabave tudi rezultati niso izostali. Lansko leto smo se v turnirju, ki ga organizira Koroška pokrajinska zveza Društev upokojencev, uvrstili na državno prvenstvo, kjer pa smo pristali v zlati sredini. V koroški ligi je moška ekipa sekcije Storžek že dvakrat v kratkem času osvojila prvo mesto, tudi ženski ekipi ne manjka več veliko do prvega mesta v koroški ligi.

Konec koncev pa je igrišče odprto za vse, ki si želijo vsaj malo zabave, razvedrila in po možnosti čim več po-drtih kegljev.

Tako, da so vabljeni vsi, ki to že znajo, in pa tisti, ki mislijo, da znajo, in nenazadnje tudi tisti, ki o tem športu nimajo nobenega pojma. Vsi ste dobrodošli, verjemite, lepo se bomo imeli. Povabljeni!

Franc Rožej
vodja sekcije Storžek

Friderik Šušel

1925 – 2020

Sredi aprila smo se v Mežici poslovili od našega dolgoletnega člana Izvršnega odbora ZZB NOB občine Mežica, tovariša Friderika Šušla, s partizanskim imenom Mirko.

Rodil se je 25.5.1925 v Črni na Koroškem v zavedni družini očeta Filipa in mame Marije. Bili so trije sinovi, ki so kljub grozotam vsi preživeli vojne vihre.

V prvih letih vojne je z bratoma sodeloval kot aktivist pri različnih akcijah, ki jih je organizirala Osvobodilna fronta. Leta 1943 je bil oče interniran v Dachau, kasneje pa poslan na prisilno delo v Avstrijo.

Maja 1944 je Friderik odšel v partizane. Bil je borec 4. koroškega bataljona, 3. brigade VDV s činom vodnik. V NOB je bil aktivno od 3. 6. 1944 do 12. 10. 1945. Boril se je v Zgornji Savinjski dolini in na Koroškem. Priznana ima posebno dobo v dvojnem štetju od 3. 6. 1944 do 15. 5. 1945. Dobil je priznanja MZN in MH. Prejel je tudi Zlati grb Občine Mežica.

Pred njim se je partizanom pridružil brat Edvard – Evald, mlajši brat Roland – Puba je bil od konca leta 1944 zaprt v gestapovskih zaporih v Celovcu.

Po osvoboditvi je Friderik kot elektromehanik aktivno sodeloval pri obnovi in izgradnji domovine. Bil je član in funkcionar številnih društev. Kot planinec je bil aktiven pri izgradnji več planinskih koč in posebej pri postavitvi kipa Kralja Matjaža na Peci.

Bil je reden in zvest obiskovalec proslav in spominskih slovesnosti v okviru ZZB NOB Mežiške doline doma in v zamejstvu. Z družino, še posebej s sinom in vnukom, je obiskoval kraje, v katerih je preživljal težke čase v partizanih, in tako prenašal vrednote NOB na mlajši rod.

Ob svojem slovesu je bil aktivni član ZZB NOV Mežica in član nadzornega odbora tega združenja. Bil je naš zadnji aktivni partizan.

Fridi, hvala ti v imenu ZZB NOV Mežica za prispevek k osvoboditvi, za tvoje delo za domovino in nena-
zadnje za tvoj večni op-
timizem in neizmerno
prijaznost.

Mira Steblovnik

ŠTALEKARJEV VRH

Štalekarjev vrh je hrib nad nekdanjim smučiščem Mežica. Z vrha, kjer najdemo vpisno knjigo, slovensko zastavo in klop grofa Štalekarja, je izjemno lep razgled na Mežico.

Ob dnevu državnost smo na Štalekarjevem vrhu postavili simbol države **slovensko zastavo**. Zastava je na vrhu plapolala že prejšnje leto ampak so jo vremenski vplivi uničili. V odnosu do državnih simbolov se odraža odnos

do države. Zastava bo bdela nad nami, ob večkratnem pogledu nanjo se bomo zavedali naših korenin in državljanskih pravic. Na vrhu hriba stoji tudi skrinjica, v kateri je vpisna knjiga, ki je postavil gospod Kristjan Krajger.

Da bo pot na Štalekarjev vrh ali druge okoliške hribe še boljša in lepša smo v sodelovanju s planinskim društvom Mežica uredili novo (staro) pot mimo kmetije Grauf. Pot ne poteka več po Graufovi domačiji, ampak se že prej odcepi skozi gozd. Je odlično označena oziroma markirana. Veseli smo, da smo našli skupno rešitev z lastniki zemljišč, tako, da bo naša pot neomejena in svobodna.

Nazadnje smo na Štalekarci postavili tudi klop grofa Štalekarja. To je lesena skulptura, ki je avtorsko delo (v idejnem in izvedbenem smislu) domačina, rezbarja in oblikovalca iz lesenih materialov, gospoda Rudolfa Novaka. Eden izmed namenov postavitve klopc na Štalekarjevem vrhu je vzpodbuditi ljudi k branju koroških zgodb, legend, čudežev. Ena izmed pripovedi nam je zelo blizu, in sicer pripovedka Vinka Moderndorferja, TURKI V MEŽICI. Pripovedka pripoveduje o Turkih, ki so napadli grofa Štalekarja in njegov grad

na Štalekarjevem vrhu. Na vrhu hriba se še danes vidijo ostanki staroveške stavbe. Grof je svoje bogastvo zakopal v rovu, ki vodi do Pliberka ter ga nato zasul. Vsi njegovi vojaki so pod turško sabljo umrli, sam pa se je rešil tako, da je s konjem skočil na Macigojev vrh. Ker je bil rešen, je v zahvalo sv. Lenartu sezidal cerkev, okoli nje pa razpel zlato verigo, ki naj bi imela čudežno moč. Grof Štalekar je umrl, še preden je lahko izkopal zakopane dragocenosti.

Hvala vsem udeležencem v tej zgodbi. Veliko planinskih užтков še naprej po naši čudoviti Mežici ter varen korak. Obenem pa se zavedajmo, da je zapisano gradivo dediščina naše kulturne preteklosti, zato smo jo dolžni ohraniti, negovati in jo prenašati na naslednje generacije.

Ambrož Blatnik
direktor Komunale Mežica

Pravijo, da se kralj Matjaž, ki še vedno drema v svoji votlini, zadnje čase drži malo bolj vzravnano. Pa da so se mu koticiki ust narahlo zavihali navzgor. Hm, ni čudno, da je ponosen in zadovoljen, ko se pa v njegovi soseščini dogajajo take dobre stvari! O tem, da

DOM NA PECI DOBIVA NOV SIJAJ

sem se pogovarjala s predsednikom Planinskega društva Mežica, Andrejem Mlinarjem, in oskrbnikom, Romanom Abrahamom.

Ko je delo pri Planinskem društvu prevzelo novo vodstvo, nov upravni

odbor, so se pričele intenzivne priprave na sezono v letu 2019. Takoj je bila sprejeta odločitev za temeljito prenovo Doma na Peci. Tako je bila že lani pomladi, še pred otvoritvijo sezone, kot prva urejena shramba.

Jeseni, po koncu sezone 2019, so bile za prenovo na vrsti skupne umivalnice, po dva wc-ja in tuša za goste, montirana je bila toplotna črpalka za sanitarno vodo, izvedena je bila tudi montaža radiatorjev v prostorih prve etaže ter sanitarij.

Ko se je za povrh vsega pokvarila še tovorna žičnica, nujna za nemoteno oskrbo doma, je bilo treba nemudoma popraviti tudi to. Na srečo je na pomoč priskočila Slovenska vojska – z njenim helikopterjem so v pogorje Pece z lahkoto dostavili ves potrebni material in žičnica je bila kmalu spet usposobljena za prevoz tovora.

Letošnjo pomlad, še pred pričetkom poletne sezone, je bil narejen preplesk sten ter obloga stropov v obeh jedilnicah. Postavljen je bil nov šank ter pohištvo (nove okenske police, točilni pult s policami, pohištvo v mali jedilnici). Urejena je bila še dodatna zunanja terasa ter zamenjane zunanje klopi.

Med letošnjo sezono so bila (kot običajno med letom) izvedena le nujna vzdrževalna dela. Že za jesen, po koncu sezone, pa je predvidena prenova sanitarij in kopalnice za oskrbnika, tal v obeh skupnih prostorih, menjava dotrajane električne napeljave ter popravilo balkonov.

Naslednje leto pa je, če bo le dovolj finančnih sredstev, na vrsti še menjava strehe.

Dom na Peci tako dobiva novo, polepšano in bolj funkcionalno podobo.

Po šestih letih premora sta letos oskrbnika Doma na Peci spet Andreja in Roman Abraham. In kako poteka živ-

ljenje na gori? Vse se dogaja po predpisih in priporočilih NIJZja. No, najbrž čisto vse pa le ne – dobra volja obiskovalcev, smeh, kakšen vrisk, šale in pesmi za zdaj najbrž že še premagujejo »kovidne nevarnosti«, se mi zdi! Pa šalo na stran. Zaradi letošnje vsesplošne zdravstvene situacije, ki vpliva na potovanja in dopustovanja v tujini, je obiskovalcev na Peci toliko, da so tako oskrbnika kot društvo zelo zadovoljni. Če verjamete ali ne, je obisk celo večji od lanskega! Seveda so zanj poskrbeli predvsem slovenski ljubitelji gora. In za spremembo od prejšnjih let, ko so koroške vršace poleg mnogih tujcev obiskovali predvsem Štajerci, so letos naše konce odkrili tudi ljubitelji gora iz Tolmina, Kočevja, Ilirske Bistrice in drugih slovenskih krajev.

Planinci so na Peci unovčili okoli 200 turističnih bonov. Povpraševanje je bilo tako veliko, da so se morali kar potruditi in si prenočišče pravočasno rezervirati.

Obiskovalci Pece so bili in so z novima/starima oskrbnikom, z nastanitvijo, oskrbo in z novo, malo drugačno ter pestro ponudbo hrane zelo zadovoljni.

Lani je Planinsko društvo Mežica v domu na Peci pripravilo silvestrovanje. Kljub pozni odločitvi za organizacijo, je bila njegova izvedba uspešna. Letos bo pa menda še boljše!

Ob tem, ko pišemo o domu na Peci, ne smemo pozabiti, da je naša tudi Koča v Grohotu pod Raduho, spomni predsednik PD. Oskrbnika na njej sta že »stara« - Slavko Tiršek in Polona Slapnik, društvo pa ima tudi tu namen še letos popraviti streho. V prihodnosti pa tudi tam načrtujejo temeljito obnovo.

Pred koncem predsednik PD dodaja še naslednje:

Za opravljeno delo pri obnovi Doma na Peci gre

iskrena, velika zahvala vsem prostovoljcem, članom PDM, ter sponzorjem, ki so pomagali tako z materialom kot kako drugače (Šumnik d.o.o., Ferolin d.o.o., JUB d.d., Krka d.o.o., Salon keramike Mateja s.p., Meža d.o.o., Občina Mežica, Komunala Mežica).

Zaradi »koronske situacije« je občni zbor društva letos odpadel. Glede na zdravstveno situacijo in priporočila NIJZ ga UO tudi ne bo sklical – so pa vsi člani vabljeni, da svoja vprašanja,

pripombe in predloge pošljejo na mail: pdmezica@gmail.com.

Po 1.oktobru bo koča na Peci odprta le ob vikendih – ob lepem vremenu; za to bodo poskrbeli prostovoljci PD. Morebitni obiskovalci naj pa to pred odhodom le preverijo na FB strani društva.

Ida Paradiž

Z dovoljenjem predsednika PDM fotografije vzete s FB strani društva.

PODVIG, KI TUDI ZA OTROKE NI NOBEN BAV BAV

Dolgi poletni dnevi so kot nalašč za dolge pohodne poti. Ena takih je Juliana trail, 270 kilometrov dolga krožna daljinska pohodniška pot, na kateri lahko obkrožite Julijske Alpe in večino časa gledate Triglav iz različnih strani. Pot je razdeljena na 16 dnevnih etap po 18 do 25 kilometrov.

AJDA REBULA, 13-LETNICA IZ SENČNE VASI, JO JE PREHODILA LETOS POLETI IN JE PREPRIČANA, DA PRVIČ NI BILO TUDI ZADNJIČ.

Kdo je Ajda, ki se je še pred trinajstim rojstnim dnevem peš podala na 270 kilometrov dolgo pot?

Sem učenka osmega razreda OŠ Mežica, že od prvega razreda treniram smučanje,

rada plezam, kolesarim po trailih (gozdnih poteh). Šport imam v krvi, saj smo vsi v družini športni. 6 let sem igrala klavir, v šoli ima rada likovno in športno vzgojo in kemijo.

Kje si izvedela za Juliana trail?

Kar na internetu. Z mamo sva se sicer pogovarjali, da bi šli hoditi po Irski, pa nama je korona prekržala načrte. Informacije o poti je našla mama, ki je bila začudena, ko sem rekla, da bi šla z njo na pot. Za to pot sva se odločili tri dni pred poletnimi

počitnicami, štartali pa sva drugi teden počitnic. Za pot sem se odločila zato, ker mi je fajn hoditi več dni skupaj. O poti nisem vedela dosti, informacije sva z mamo dobili v vodniku in na internetu.

Kakšna so bila tvoja pričakovanja pred z ačetkom te poti?

Mislila sem, da bo na enih etapah slabše, pa je bilo tam najbolje, bala sem se, da bo tam veliko asfalta, pa ga ni bilo.

Po kakih poteh pa sta hodili?

Po enih delih je bila potka, nekaj pa je bilo tudi hoje po asfaltu. Ene poti so bile gozdne, nekaj je bilo makadamskih, hodili sva tudi skozi naselja. Najlepša pot mi je bila iz Bovca proti Logu pod Mangartom, ker sva večino poti hodili ob vodi, asfalta

skoraj ni bilo. Vso pot sva gledali Julijske Alpe in nekaj Karavank.

Je to tvoja prva dolga pohodniška tura?

Ja, tako dolga. Sem pa že bila v gorah – na Peci nekajkrat, pa na Uršlji, Raduhi, Olševi, na Golteh, Okrešlju ... To so bile enodnevne ture, na poti na Krnsko jezero pa smo prespali.

Kakšno opremo sta vzeli s seboj?

Mama je že pred leti šla na hojo po Islandiji in je vedla, kaj je treba vzeti s seboj. Jaz sem imela manjši nahrbtnik, v katerem so bili spalka, blazina, podloga, oblačila, nekaj hrane, skleda, žlica, telefon (tega sploh nisem veliko uporabljala, mama pa je uporabljala aplikacijo, ki nama je pomagala najti pravo pot). V maminem nahrbtniku pa je bil še

šotor, več hrane, polnilec za telefon, vodnik, zemljevid.

Kako so potekali tvoji dnevi na poti?

Nisva pretirano zgodaj vstajali, pozajtrkovali sva, pospravili šotor in se podali na pot. Hodili sva 4 ure, privoščili sva si kosilo in našli primeren kamp za prenočevanje. Popoldne sva opravili kak nakup (hrana za po poti, zajtrk). Obiskali sva planinski muzej, večkrat sva se ustavili in si kaj ogledali. Če sva bili blizu vode (v Bohinju sva bili tik ob jezeru), sem šla plavat. Najbolj všeč mi je bilo v Logu pod Mangartom, ko sva šli mimo trdnjave, skozi tunel in sva prišli do slapa in korit. Dan je hitro minil, pot po asfaltu pa se je vlekla. Naredili sva približno 17 km na dan, enkrat sva združili 2 etapi in jih naredi 32, najvišji vzpon je bil na Pokljuko in iz Bohinja do Podbrda.

Se vama je kdaj zgodilo kaj, zaradi česar vaju je bilo strah?

Enkrat sva zašli med krave, vse so se podale proti nama in sva se morali rešiti iz ograde.

Sta srečali veliko ljudi na poti?

Srečevali sva tudi druge pohodnike, ki pa večinoma niso prehodili cele Juliane.

Med potjo pa si imela tudi druge obveznosti, a ne?

Vmes sem šla za dva dni na smučarski trening, mama je ta čas hodila naprej, ko sem se vrnila, pa sva se z vlakom vrnili na mesto, kjer sem jo zapustila, in skupaj še enkrat prehodili del poti, ki sem ga zaradi treninga izpustila.

Sta spali samo v kampu?

Na četrti etapi je bila na Bledu napovedana nevihta, zato sva rezervirali hotel

in tudi v nadaljevanju poti sva zaradi slabe vremenske napovedi večkrat prenočevali v hotelu.

Vama je vreme dobro služilo?

Dež ni bil moteč. Takrat sva pač hodili s pelerino. Enkrat je 5 minut deževalo, potem sijalo sonce in se tako menjavalo, da nisva vedeli, a naj se oblečeva za dež ali ne.

Je bilo kdaj zelo naporno, si imela kake težave?

Naporno niti ni bilo. Na tretji etapi je bil nekaj kilometrov pred koncem velik klanec in velika vročina, hodili sva po soncu. Pridelala pa sem tudi dva žulja.

Imaš kake pohodniške načrte za prihodnost?

Bi še šla na tako pot, ja. Naslednje leto mogoče v tujino, na Irsko ali Islandijo.

Kaj pa bi svetovala tistim, ki jih pot mika, pa se ne morejo odločiti, ali bi šli, ali ne?

Mislim, da ne rabiš veliko kondicije, moraš pa imeti »poštmano« v glavi – ne smeš se prehitro razjeziti. Včasih gledaš naprej, pa ni in ni konca poti, takrat ne smeš obupati.

Kako sta z mamo proslavili dosežen cilj?

Štart in cilj je bil v Kranjski gori, na cilju sva šli v hotel in si privoščili zelo okusno torto.

V uredništvu Šumca čestitamo za ta podvig, mami Tanji pa hvala za idejo za naslov, saj je bila ona tista, ki je rekla: »Fajn se mi zdi, da tudi otroci vidijo, da tak podvig ni noben bav bav.«

Jerneja Vertačnik

NK AKUMULATOR

Z VISOKIMI AMBICIJAMI V SEZONI 2020/21

MEŽIŠKI NOGOMETNI KLUB NK AKUMULATOR STOPA V NOVO SEZONO Z OKREPLJENO ČLANSKO EKIPO IN AMBICIJAMI, DA OSVOJI NAJVIŠJA MESTA V PRVI LIGI MARIBORSKE NOGOMETNE ZVEZE. O MINULI IN AKTUALNI SEZONI, PRIHODNOSTI IN POL STOLETJA DOLGI PRETEKLOSTI KLUBA SMO SE POGOVARJALI S PREDSEDNIKOM KLUBA VILIJEM NOVAKOM.

Članska ekipa NK Akumulator je lansko sezono zaključila na 12. mestu v prvi mariborski ligi (1. MNZ liga). Cilj kluba je bil sicer končati med najboljšimi desetimi, a se ni izšlo tako, kot so pričakovali, pravi predsednik kluba Vili Novak. *»Mislim, da bi lahko bili še bolj uspešni v spomladanskem delu, a ta je bil zaradi epidemije koronavirusa odpovedan,«* pojasnjuje Novak. NK Akumulator je v 1. MNZ ligo napredoval pred tremi leti, kar za mežiški klub pomeni najvišjo možno ligo. Naslednji mejnik bi bil napredovanje v tretjo slovensko ligo, a to je praktično nedosegljivo, saj je pogoj za napredovanje celotna hierarhija mlajših selekcij, kar je za Mežico nemogoče, saj v občini in okolici ni dovolj otrok.

Za tretjo slovensko ligo ni dovolj mladih nogometašev

Trenutno klub premore tri mlajše selekcije, in sicer U7, U9 in U11. *»K sreči nam uspeva držati te selekcije, kljub temu da imamo na Prevaljah in Ravnah na Koroškem dva kluba, ki sta precej agresivna pri pridobivanju mladega kadra,«* pravi Vili Novak in dodaja, da se na žalost marsikateri starš odloči, da bo svojega otroka iz Mežice raje vozil na treninge v sosednje občine. *»Do 14. leta je praktično vseeno pri katerem klubu otrok trenira. Tudi v Mežici imamo pri mlajših selekcijah strokovne trenerje, zdi se mi škoda, da mežiški otroci trenirajo izven občine,«* meni Novak. Tako članska ekipa Akumulatorja v primeru, da v letošnji sezoni osvoji prvo mesto v ligi, ne bo napredovala v tretjo slovensko ligo, saj klub nima kadetske in mladinske selekcije, kar je eden

izmed pogojev za napredovanje. *»To je sicer po mojem mnenju nesmiselno urejeno. Mi bi radi imeli tudi kadete in mladince, a enostavno ni dovolj mladih ljudi,«* pravi Novak.

Nogometaše v Mežico privablja sodobna infrastruktura

Letošnji apetiti članske ekipe so višji kot lansko sezono, cilj je končati med prvimi šestimi klubi v ligi. *»Imamo dobro ekipo. V zadnjem času se nogometaši iz cele Koroške radi odločijo za igranje pri NK Akumulator,«* opaža Vili Novak. Eden izmed razlogov je po Novakovem mnenju dobra športna infrastruktura, natančneje prenovljen stadion s sodobnimi pomožnimi objekti. *»Na tej točki bi se rad zahvalil predvsem občini in vsem ostalim, ki so pomagali pri realizaciji našega športnega parka,«* pravi predsednik in dodaja, da so velika prednost kluba, poleg infrastrukture, tudi drugi pogoji. *»Trudimo se, da je za igralce, razen plačila, vse urejeno. V četrti ligi se težko gremo nek profesionalizem in igralcem izplačujemo plače. Poskrbimo pa, da imajo igralci plačane potne stroške in opremo, pri čemer gre velika zahvala tudi našim sponzorjem, ki imajo posluš za naše potrebe,«* pravi Vili Novak.

Priznanje ob 50. obletnici delovanja

Lansko leto je bilo za NK Akumulator jubilejno, obeležili so 50. obletnico delovanja kluba – mežiški nogomet namreč neprekinjeno živi že od leta 1969. V pol stoletni tradiciji je klub preživel tako vzpone kot padce, kot največji

uspeh kluba pa je Vili Novak izpostavil napredovanje in igranje v 1. MNZ ligi in nastope v pokalnem tekmovanju. NK Akumulator je v zadnjih letih trikrat nastopil v pokalu Nogometne zveze Slovenije, dvakrat so se v finalu pomerili s sosedskim klubom NK Korotan, na poti do finala pa so premagali tudi NK Dragograd. Obletnico kluba so želeli obeležiti z večjo proslavo, a je zaradi epidemije koronavirusa praznovanje odpadlo, je pa vodstvo

kluba vsem članom priskrbelo kvalitetne trenirke. »*To je gesta, ki si jo trenutno lahko privoščimo,*« pravi Novak. Ob 50. obletnici je Nogometna zveza Slovenije mežiškemu klubu podelila tudi priznanje za dolgoletno delovanje. »*Stanju, v kakršnem je trenutno NK Akumulator, je za nogometni klub iz tako majhne občine uspeh,*« zaključil Vili Novak.

Jon Petek

USPOSABLJANJE POVERJENIKOV CIVILNE ZAŠČITE v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje

**PRIPADNIK CIVILNE ZAŠČITE
OBČINE MEŽICA TOMAŽ
KUNC (NA FOTOGRAFIJI) SE JE
UDELEŽIL USPOSABLJANJA
ZA POVERJENIKE CIVILNE
ZAŠČITE V IZOBRAŽEVALNEM
CENTRU ZA ZAŠČITO IN
REŠEVANJE NA IGU.**

Na usposabljanju, ki je potekalo 26. in 27. avgusta, so obravnavali naslednje teme: ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč v Sloveniji, zaznavanje ogroženosti, izdelava in vrste ocen ogroženosti, sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, upravljanje in vodenje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami: načrti za zaščito in reševanje, zaščitni ukrepi, sile in sredstva za zaščito in reševanje, osebna in vzajemna zaščita, sodelovanje policije in vojske pri zaščiti, reševanju in pomoči, odnosi z javnostmi, študija primerov nesreč, vloga in naloge nadrejenega štaba CZ, pristojnosti in posebna pooblastila poveljnika CZ in njegovega namestnika, vodenje intervencij – pristojnosti in posebna pooblastila vodij intervencij, Vloga in naloge poverjenikov za CZ (pri aktivnostih ZRP, sodelovanje z vodjem intervencij in nadrejenim štabom CZ, sodelovanje pri izvajanju zaščitnih ukrepov, navodila in drugi pripomočki za delo poverjenika za CZ), varnost in zdravje pri delu – zaščitna sredstva, zagotavljanje varnosti pri reševalnih akcijah, opazovanje, obveščanje in alarmiranje ter znaki za alarmiranje, sistem zvez ZARE in ZARE+, vloga centrov za obveščanje (112), Informacijska podpora ter aplikacije ZIR (3D GIS, NEVSNOV, SPIN), študija primera: poplave na Celjskem.

Za uspešno in učinkovito delo pripadnikov enot Civilne zaščite je stalno izobraževanje in usposabljanje ključnega pomena. Pridobljena nova znanja in izkušnje, bodo uporabljene in vključene v operativno delovanje enot za zaščito in reševanje Občine Mežica.

Nenad Donau, univ.dipl.var.,spec., MSyl

PRAVNI NASVET

Preživljanje otrok po smrti staršev

Ali lahko starš odloči, kdo bo skrbel za otroka v primeru njegove smrti?

Ob medijsko odmevnem primeru koroških dečkov se je pojavilo veliko vprašanj, kdo naj določa, kje naj bodo otroci v primeru, da starši umrejo v času, ko otroci še niso preskrbljeni in ko mora nekdo poskrbeti za njih in njihovo preživljanje, njihovo šolanje, vzgojo in tudi varstvo.

Po predhodnem zakonu, ki je urejal družino in družinska razmerja, navedeno vprašanje ni bilo eksplicitno urejeno in veliko je bilo maneverskega prostora. V tovrstnih slučajih je vedno glavno vlogo prevzel center za socialno delo nazadnje pa sodišče. Odločitve sodišč pa praviloma strankam niso všeč. Velikokrat je bilo vprašanje, ali so za otroke sposobni skrbeti stari starši, ali so primerni za

vzgojo ter ali bodo le-to nalogo zmogli opravljati daljše časovno obdobje.

Ravno težave v odmevnem procesu so bile povod, da je v novem družinskem zakoniku, ki v celoti velja od 15. 4. 2019, posebej urejeno, da lahko starši vnaprej izrazijo svojo voljo, na kakšen način naj se za njihovega otroka poskrbi v primeru njihove smrti.

Starši lahko za primer smrti ali trajnejše nezmožnosti izvajanja starševske skrbi sedaj vnaprej izrazijo voljo glede osebe, kateri se otrok zaupa v varstvo in vzgojo, sorodnika, ki se mu podeli starševska skrb, posvojitelja ali skrbnika.

Sodišče vnaprej izraženo voljo staršev upošteva, če ta ni v nasprotju s koristjo otroka.

Starša lahko vsak zase zapišeta izjavo, s katero predlagata:

- osebo, kateri se otrok zaupa v varstvo in vzgojo,
- sorodnika, ki se mu podeli starševska skrb,
- posvojitelja ali
- skrbnika.

Veljavnost vnaprej izražene volje staršev se presoja enako kot veljavnost oporoke v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje.

Torej mora biti za veljavnost izjave leta sestavljena v isti obliki kot zakon predvideva za oporoko. Izjava mora biti tako pripravljena kot lastnoročna izjava, izjava pred pričami, kot sodna izjava ali v obliki notarskega zapisa.

Starša skupne izjave ne moreta pripraviti! Zakon o dedovanju namreč ne predvideva možnosti skupne oporoke več oseb (denimo zakoncev), zato mora vsak od staršev pripraviti lastno izjavo, seveda pa sta lahko izjavi vsebinsko enaki.

Če se vnaprej izraženi volji staršev razlikujeta, o upoštevanju volje presodi sodišče.

Z novimi pravili, katera so sicer sedaj že nekaj časa v veljavi, je staršem dana možnost, da sami odločijo, pri kom bi otroci živeli v najhujšem primeru, da izgubijo oba starša. Starši o tem še niso dobro obveščeni in se tovrstne možnosti ne poslužujejo, čeprav bi bilo dobro, da tudi na takšen način zavarujejo predvsem svoje otroke in poskrbijo, da bodo v dobrih rokah, če se njim slučajno karkoli zgodi.

V kolikor pa bodo starši tovrstne izjave zapisali sami, je dobro, da je o tem, da izjava obstaja, obveščen tudi kakšen bližnji sorodnik, saj bo v primeru nenadne smrti obeh staršev le tako izjava prišla v prave roke in bo za otroke dejansko poskrbljeno.

Janja Podričnik, odvetnica

CERKVENA URA NA ZVONIKU

Zgodba o cerkveni uri ima zanimiv potek. Čas izredno hitro mineva. Kako dolgo so mirovali kazalci vseh štirih ur? Je bilo več kot eno leto? Ne vem.

Nekaj časa je zaostajala. To je bilo zunanje znamenje, da se ura »utruja.« Potem smo jo naravnali na pravi čas. Zopet je začela zaostajati ... S serviserjem smo šli na samo mesto dogajanja. Električno digitalni sistem je več kot 25 let brezhibno deloval. Res zelo v redu! Človek malo pozabi na redni servis ... Potem pa je dokončno »zakuhalo«.

Pri prvem pregledu smo naleteli na veliko oviro. Netopirjevih iztrebkov je moralo biti preko dvesto kilogramov. Ves mehanizem je bil »potopljen« v te iztrebke. Mojster ni mogel postaviti natančne diagnoze.

Vse je kazalo, da je pogonski mehanizem vseh štirih ur enako načet.

Bitje ure in električni pogon kazalcev sta dve popolnoma ločeni funkciji.

Da se ne bi vnel motor za pogon kazalcev, smo ga odklopili iz električnega toka. Bitje ure je delovalo nemoteno in natančno. Toda ura je bila samo dvakrat na dan točna.

Najgrše delo je bilo čiščenje tega gnoja od netopirjev. To nehvaležno delo so opravili David Grum in njegov sin Leon ter Hinko Miler. Hvala jim tisočkrat.

Vmes je gradbeno podjetje Stane d.o.o. pripeljalo avtodvigalo. Poizkusili smo. Roka dvigala je, hvala Bogu, dosegla vse štiri ure. Težava je bila severna stran – proti Podjun-

ski ulici. Tovornjak je šel zelo na tesno med župniščem in cerkvijo v park. Čakali smo na dolgo obdobje sončnega in suhega vremena, da se tovornjak ne bi takoj pogreznil v razmočeno zelenico. Pa je letos nenehno malo pljuskalo na zemljo ... Razmišljali smo že, da bi za uro nad slemenom cerkve, ki najbolj pokriva pogled iz centra Mežice naredili poseben delovni oder za serviserja. Potem bi ne bili odvisni od lepega vremena, ker avtodvigalo obvlada vse tri ostale ure s trdnega terena pred cerkvijo. Potem se je pokazalo, da razdejanje le ni bilo tako močno, kakor se je pričakovalo. Popravilo kazalcev je potrebovala – od zunaj – samo ura na pročelju svetišča. Ostale tri so bile lahko korenito popravljene z notranje strani zvonika.

Zakaj tako natančen popis dogajanja? Da malo začutite, dragi župljani in krajani, koliko dilem in težav(ic) se pojavlja pri enem takih posegov.

Hvala gradbenemu podjetju Stane, ki je s svojim dvigalom poneslo serviserja do točke, kjer je v celoti lahko popravil pogonski mehanizem. Tu naj omenim izjemno talentiranost šoferja, ki z daljinskim vodenjem dvigala z izrednim občutkom krmari to čudo tehnike. Hvala mu! Zahvaljujem se tudi gostišču Zgornji Reht za izredno okusno toplo hrano. Delavci in tudi domači župnik so je bili veseli in zanjo hvaležni. In končno še iskrena zahvala foto studiu Ocepek z Raven na Koroškem. Po njihovi zaslugi so na fotografijah najpomembnejši dogodki te »sage.«

Slutil in vedel sem, da v kraju narašča nejevolja zaradi mirovanja naše ure. Bilo je veliko namigov, da se naj vendar popravi ura na zvoniku. Da je kraj tako močno

pogrešal uro na zvoniku – to pa doživljam šele sedaj. Koliko odmevov in čestitk dobivam od ljudi z vseh vetrov. To mi da misliti, kako močno smo zaznamovani s pogledom na cerkveni zvonik. Tudi sam sedaj bolj opazujem, kako ura s cerkvenega zvonika obvladuje prostor Mežice. Greš na Mrvovo, ti je ura na dlani. Stržovo, ti je ura na dlani. S terase gostišča Krebs ti je ura ponovno na dlani. S trga v Mežici prav tako. Onkraj Meže ...

Imam uro na roki in na mobiju. In vendar se ozrem na zvonik, ko me zanima čas. Je to samo moč navade, ali je še kaj drugega? Me ura zaznamuje enako, kakor zvonjenje?

Upajmo, da bo ura šla. V kolikor pa bi se ustavila, vam obljubljam, da ne bo več tako dolgo počivala,

Vaš župnik
Jože Hrastnik

Tiste, ki še vedno govorijo o naši dolini kot »dolini smrti«, bi najraje povabila na obisk h klenim mežiškim stoletnicam!

V lanski pomladi smo že obiskali eno, na začetku letošnjega poletja je častitljivi jubilej praznovala druga.

ALOJZIJA NOVAK

S trojno torto so jo razveselili pravnuki

Županova čestitka

Gospa Alojzija s hčerkama

Alojzija Novak se je v zgodnjem poletju leta 1920, v eni od dveh malih bajtic pri Stariju, rodila družini Kotnik. V eni sami sobici so živeli njeni starši, ona in njena dva brata, v drugi sobi pa stric in teta. Bivališče je bilo skromno in tesno, vodo je bilo treba prinašati od zelo daleč, se spominja gospa Alojzija. Stiska je bila še večja, ko

se je oče v jami ponesrečil in kmalu zaradi posledic poškodbe umrl. Takrat je imela mala Lojzka, kot so jo klicali, komaj tri leta.

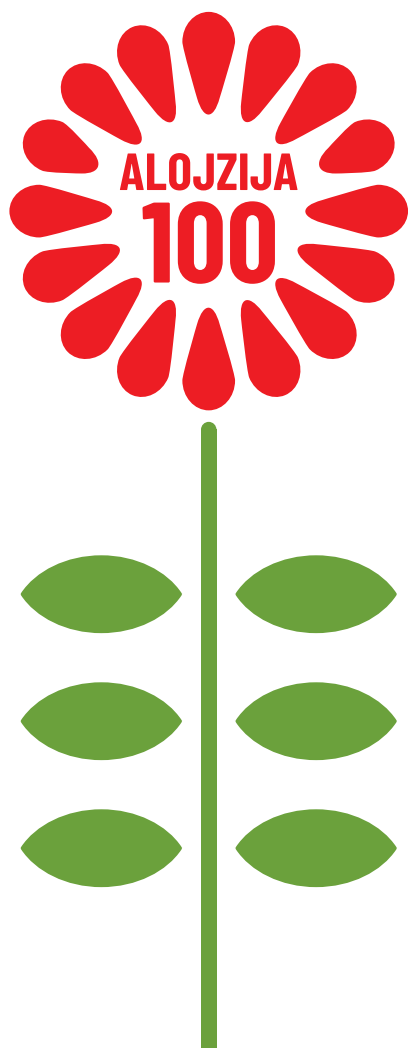
Kasneje je družina živela v »grabnu«, na Marholčevih ridah, nazadnje se je – že z možem in svojo družino – preselila v rudniško hišico, kjer živi še danes.

Nekaj let je gospa Lojzka hodila tudi v službo. Delala je v zbiralnici v Žerjavu. Potem se je zaposlil njen mož, ona pa je skrbela za dom in družino.

Visoki jubilej je praznovala v krogu družine – z obema hčerkama, tremi vnuki, petimi pravnuki in dvema prapravnukoma. Seveda

Praznovanje z družino

so nazdravili še s prijatelji, kljub koronskim ukrepom ji je prišel voščiti tudi župan, s katerim (oziroma z njegovimi starši) je Alojzijina družina povezana že od prej.

Na vprašanje, kaj počne, s čim si zapolni dneve, je slavljena zamahnila z roko, češ, nič več ne delam. No, potem se je le izkazalo, da še vedno tu in tam pobriše pomito posodo, pobrklja po vrtu (čemur smo priča vsi, ki hodimo tam mimo!), malo gleda televizijo, prebere kaj iz časopisa (včasih celo brez očal, jo pohvali vnukinja), vesela je obiskov, ki s pogovorom popestrijo dan.

Kar se zdravja tiče, malo potarna le zaradi rok, ki jo boljjo, ter nog, ki je ne nesejo več – hodi le še okoli hiše. A take

in podobne težave imajo tudi drugi, mnogo mlajši, ki očitno nimajo tako dobrih genov – tudi mama in babica gospe Alojzije sta namreč učakali čez devetdeset let.

Ko sem za konec povprašala še za recept, kako tako čil dočakati sto let, in kaj bi svetovala mladim, se je nasvetom ognila. Modri ljudje vedo, da mladi nimajo radi pametovanja starejših, morajo kar sami marsikaj izkusiti in se obrusiti za življenje.

Kar se tiče dolgega življenja, je pa priporočilo gospe Alojzije – veliko je treba biti v naravi, pa ljudem v stiski je vedno treba priskočiti na pomoč!

Ida Paradiž

MEŽIČARJI OD TOD IN TAM

V Mežici je preživel svoja otroška leta. Pa tukaj se je vpisal v osnovno šolo. Potem so starši zgradili hišo na Prevaljah in družina se je odselila. A tisti, ki ga poznamo, ga še vedno štejemo za svojega. Ker – korenine so pa le korenine, mar ne?!

Ida Paradiž

Doc. dr. Mitja Mori

V Mežici ste preželi svoje otroštvo. Kako se spominjate kraja in tistega časa?

Če sem iskren, se veliko ne spominjam. Se pa dobro domače hiše na Celovški 23, klanca, ki smo ga skupaj s prijatelji premagovali iz šole prav počasi, in potepanja po šoli. Mogoče se bolj spominjam obdobja, ko smo že živeli na Prevaljah in sva s prijateljem Janezom hodila eden k drugemu na »prespanja« čez vikend ali počitnice. Bledi, a lepi spomini.

Se še kaj vračate?

Preredko, a z mislimi velikokrat. Predvsem, ko primerjam, v kakšnem tempu otroštvo sedaj preživljajo moji sinovi in kako enostavno je bilo v naših časih.

Kdaj ste se pričeli ukvarjati s triatlonom? Kdo/kaj vas je vzpodbudil/o, usmeril/o v ta šport?

Mhm! Iskreno ne vem. Mogoče, ker sem iskal nekaj drugačnega, bolj zapletenega, mogoče nekaj, kjer mi bo uspelo. Ali pa verjetno samo kolo ni bilo dovolj.

Lahko tistim, ki tega športa ne poznajo, na kratko opišete, kaj vse mora triatlonec obvladati, kakšni ter kako pogosti so treningi, ali se kombinirajo ali pa se trenira vsaka panoga zase; ali športnik potrebuje ekipo; kakšna mora biti prehrana; se mora financirati sam?

Triatlon je najlepší šport na svetu (hehe – op.p.). Sestavljen je iz plavanja, kolesarjenja in teka – v tem vrstnem redu. Obstajajo zelo kratke razdalje, ki se nato s starostnimi skupinami počasi daljšajo. Triatlon je od leta 2000 prisoten tudi na Olimpijskih igrah, kjer je razdalja 1500 m plavanja,

40 km kolesarjenja in 10 km teka. To pa je tudi cilj vsakega mladega športnika, ki želi postati vrhunski.

Drugače pa triatlon ni tako zelo kompliciran, kot se vidi na prvi pogled. Otroci, ki pridejo k nam v TK Ljubljana potrebujejo kopalke, plavalna očala, kolo, ki ga imajo doma za vožnjo po ulici, in superge. Seveda potrebujejo malo več volje kot njihovi vrstniki, ki raje gledajo v zaslone, a v osnovi gre za preživljanje prostega časa in druženje. Vse drugo, kar jim uspe, je zgolj »stranski produkt« aktivnega preživljanja prostega časa. Treningi so

velikokrat kombinirani in zelo raznoliki, kar nam triatlon vsekakor omogoča. Na primer, ob lepem dnevu med počitnicami se s kolesi preko Barja odpravimo do Podpeškega jezera, gremo do Svete Ane (cerkvice nad jezerom), nato se kopamo in vmes tudi plavamo do določenega cilja. Celodnevni izlet, kjer otroci veliko trenirajo, a nimajo tega občutka, ampak imajo zgolj občutek velike pustolovščine.

Financiranje je v neki meri na plečih staršev, nekaj nam za otroške kategorije in vrhunski šport pomaga Mestna občina Ljubljana,

ki se ji moram ob tej priložnosti zahvaliti. Seveda potrebujemo kar nekaj infrastrukture in vadba bi v popolnoma tržnem sistemu bila kar draga.

Čeprav imamo opravka z individualnim športom, se velikokrat pokaže, da ekipni duh, povezanost in ekipno delo prinaša rezultate. In vsak, ki bo izšel iz naše šole triatlona kot dober tekmovalac, se lahko zahvali vsem, s katerimi je kadarkoli treniral, saj so ga ti s svojo energijo povzdignili še višje. V skupini prav vsak posameznik šteje, ne glede na njegovo tekmovalno uspešnost.

Mitja v vlogi predavatelja

Prehrana je danes kar velik problem, saj človeška neumnost ne pozna meja in vsi modni trendi prehranjevanja, ki so v zadnjem času izbruhnili, povzročajo veliko preglavic nam trenerjem. V osnovi mora biti prehrana uravnotežena, predvsem pa je v procesu treninga potrebno skrbeti da se mladi navadijo prinašati na vadbo hrano, ki jo pojejo takoj po vadbi, in pijačo, ki jo imajo za med vadbo. Bolje pojediti nekaj v pravem trenutku, kot pa točno določeno stvar po sofisticiranih dietah, ki jo imaš redko na razpolago. Zelo se trudimo, da koristne informacije posredujemo tudi staršem otrok. Te informacije pa morajo biti kar se da enostavne, kot so npr. v publikaciji Ministrstva za zdravje Podprite svojega otroka športnika (<https://www.dobertekslovenija.si/wp-content/uploads/2018/09/podprite-svojega-otroka-sportnika.pdf>).

Na katerem triatlonu ste sodelovali prvič – in koliko časa ste pred tem trenirali?

Mislím, da leta 1993 v Celju. Treniral nisem dovolj, ker sem komaj preživel, a očitno ni bilo dosti hudo, saj sem po tekmovanju začel trenirati še resneje.

Koliko so stari udeleženci tekmovanja (najnižja/najvišja starost)?

Najnižja v letošnjem letu so 2013 letniki in to je prvi razred osnovne šole, a seveda imajo prilagojeno

razdaljo triatlona s 50 m plavanja, 2 km kolesarjenja in 500 m teka. Za otroke je to izjemno lepa izkušnja, ki ni prenaporna, in na koncu so zelo ponosni, ko opravijo s triatlonom. Najstarejši, mislim, da bo letos na tekmovanju star 77 let in je član našega kluba.

Glede na to, da ste tudi trener – kako zgodaj lahko nadobudni športnik začne trenirati triatlon? In kje je zgornja starostna meja?

V Triatlonskem klubu Ljubljana, ki ga vodiva skupaj z ženo Nino, so najmlajši stari 6 let. Pri tej starosti dejansko ne gre za triatlon, ampak za vse, kar lahko navežeš na triatlon. Treniramo tudi čiščenje koles, pa taborjenje v naravi itd.. Gre za športno in življenjsko opismenjevanje otrok, saj dandanes stare otroške navade izumirajo, mi se pa temu zelo upiramo. Tako telefoni na vadbah niso dovoljeni, ko pa gremo na taborjenja jih celo poberejo in jih dobijo na koncu tedna. In ne morete verjeti – otroci to brez težav sprejmejo in na koncu priznajo, da je boljše tako. Je pa res nekaj več dela in animacije potrebnih s strani trenerjev. Zgornje starostne meje ni – kjer je volja, je pot in vsakogar, ki ima to dvoje, se da pripraviti vsaj za zelo kratko razdaljo triatlona (tudi moja mami bi se dalo, če bi imela manj strahu pred vodo – ker voljo namreč ima).

Določeno obdobje ste trenirali tudi slepega tekmovca. Za to so bile najbrž potrebne posebne priprave – ali pa je priprava na treniranje športnika s posebnimi potrebami že del trenerskega izobraževanja?

Bil sem njegov vodnik, kar je pomenilo, da ga na tekmovanjih spremljam (in mu tudi pomagam) od štarta do cilja. Da bi razložil vse, bi potreboval ločen pogovor, a petletno delo z Alenom Kobilico je bila lepa izkušnja, ki me je v določenih pogledih tudi izoblikovala. Stremeli (ekipa) smo k vrhunskim rezultatom (bilo jih je kar nekaj) in na eni strani je bilo potrebno biti neizprosni, zelo ciljno usmerjeni in nepopustljivi do Alena, po drugi strani sem imel opravka z invalidom. Tako je bilo vedno na tehtnici, kako pristopiti k naslednji situaciji. Ko opraviš tekmovanje, izgleda enostavno, a zakulisje je drugačno. Bili smo skoraj na vseh kontinentih in to je v današnjih časih neprecenljivo, a zgodba se je konec 2018 končala. Enostavno je potrebno prioritete v določenih delih življenja postaviti drugače. (Zmaga v svetovnem pokalu v Aguilasu: <https://youtu.be/u6eOvTjYZAY>)

Katero tekmovanje vam je najljubše (kraj, država, letni čas)?

Najbolj v spominu mi bo v paratriatlonu ostalo

Mitja (levo) z Alenom v Aguilasu 2018

Z družino na pohajkovanju po Sloveniji 2020

tekmovanje v Chicagu v ZDA, saj je bilo tekmovanje med visokimi nebotičniki v strogem centru mesta. Svojevrstna eksotika pa vedno ostaja Avstralija in Gold Coast. Letni čas zame je poletje, ne glede na to, da sem kot otrok Koroške bil najprej postavljen na smuči. Vročina in sonce – se mi zdi da se vsi več smejiijo poleti.

Glede na vašo službo na Fakulteti za strojništvo, na raziskovalne naloge z različnih področij (če naštejemo le nekatere, pri katerih se mi, laiku, vsaj malo svita, o čem je govora – Študija življenjskih ciklov nosilnih plastičnih vrečk, Potencial znižanja okoljskih vplivov v planinskih kočah, Okoljski vpliv (emisije) vozil srednjega razreda ...), glede na dosežen doktorat, glede na treninge ter trenerske naloge, ne nazadnje imate

Šport mi je hrana za dušo – brez izzivov v športu jaz ne bi bil jaz. Na fakulteti sem uspel odpreti področje, ki se ga ni nihče lotil pred mano. Nobena genialnost!

tudi družino, se ne morem znebiti vtisa, da je vaš dan daljši od 24 ur. Kako zmorete biti dejavni in uspešni na toliko področjih? Od kod črpate energijo? Ali sploh kdaj »zapravljate čas« za lenarjenje?

Star sem 45 let in lahko sem samo hvaležen, da se lahko ukvarjam z vsem, kar ste našeli. Šport mi je hrana za dušo – brez izzivov v športu jaz ne bi bil jaz. Na fakulteti sem uspel odpreti področje, ki se ga ni nihče lotil pred mano. Nobena genialnost! Malo sreče, vztrajanje, veliko dela, zgrabiti priložnost in se izkazati, predvsem pa imeti kontinuiteto – na koncu se navadno vse zloži v zgodbo. Na poti pa vedno biti korekten do

vseh vpletenih. Sem se pa nehal ukvarjati z ljudmi, ki mi jemljejo energijo – in teh se najde kar dosti. Žal pa mi kljub temu, da delam v tehniki, še ni uspelo zavrteti časa nazaj ali podaljšati dneva. Brez ekip ljudi, ki delajo z mano (verjetno z mano res ni najlažje, tega se zavedam, opp.), vsega tega seveda ne bi bilo možno realizirati. Predvsem je pa tukaj družina in žena Nina – brez njene podpore in potrpljenja zgodbe ne bi bile tako lepe. Če je nekaj »družinski projekt«, je vsak uspeh toliko lepši, je pa res, da se delo in debata o njem nikoli ne končata.

Še misel za zaključek?
Čim več stvari naredite spotoma.

UREDNIŠKI ODBOR

župan
Dušan Kriebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora

Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Ida Paradiž
Jon Petek

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

fotografija na naslovnici
Ajda Rebula – Julijana trail,
osebni arhiv

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov

www.mezica.si